

4. marts 2016

FM2016/106

Rettelsesblad

Erstatter forslag af 2. marts 2016

Der er foretaget rettelser i bilag 1, Forslag til Lov for Grønland om kontrol med eksport af produkter med dobbelt anvendelse. Rettelserne er af lovteknisk og sproglig karakter som følge af Justitsministeriets afsluttende lovtekniske gennemgang. Endvidere er den grønlandske titel på beslutningsforslaget sprogligt tilrettet.

Naalakkersuisut fremsætter hermed følgende beslutningsforslag i henhold til § 33, i Forretningsordnen for Inatsisartut:

Forslag til: Inatsisartutbeslutning om udtalelse til Forslag til Lov for Grønland om kontrol med eksport af produkter med dobbelt anvendelse
(Medlem af Naalakkersuisut for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender)

Begrundelse

Beslutningsforslaget er Grønlands Selvstyres udtalelse til lovforslag om lov for Grønland om kontrol med eksport af produkter med dobbelt anvendelse. Produkter med dobbelt anvendelse eller dual-use produkter er i lovforslagets forstand produkter, der kan anvendes både til civile og militære formål og handler ikke bare om uran. Formålet er at sikre, at sensitive produkter og teknologi ikke medvirker til udvikling og spredning af masseødelæggelsesvåben, eller eksporteres til lande, der udgør en risiko for den internationale fred, sikkerhed og stabilitet.

Lovforslaget er en opfølgning på anbefalingerne i den dansk-grønlandske Rapport om udvinding og eksport af uran fra oktober 2013. Lovforslaget bygger videre på aftale af 26. januar 2016 mellem regeringen og Naalakkersuisut om samarbejde vedrørende særlige udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske forhold og Fælleserklæring mellem Erhvervs- og Vækstministeriet og Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel om eksportkontrol af dual-use produkter og teknologi.

I Danmark er de internationale eksportkontrolforpligtelser gennemført ved EU-forordninger om kontrol med udførsel, overførsel, mæglervirksomhed og transit i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse. Grønland er ikke medlem af EU, og den i Danmark gældende EU-regulering finder derfor ikke anvendelse i Grønland.

Lovforslaget handler derfor om at sikre Kongeriget Danmarks overholdelse af internationale forpligtelser om eksportkontrol af dual-use produkter gennem lovgivning gældende for Grønland.

Lovforslaget indhold

Kongeriget Danmark deltager sammen med de fleste andre EU-medlemslande i de fire internationale eksportkontrolregimer:

”Nuclear Suppliers Group (NSG), Australien Gruppen (AG), Wassenaar Arrangementet (WA) og Missile Technology Control Regime (MTCR) samt i Zangger Komiteen”.

Gennem medlemskabet af eksportkontrolregimerne er Kongeriget Danmark forpligtet til at overholde den regulering, der fremgår af eksportkontrolregimerne, herunder at føre kontrol med eksport af dual-use produkter. Den regulering, der fremgår af de fire eksportkontrolregimer er bindende for Grønland, da deltagelsen i regimerne er indgået med gyldighed for hele Kongeriget.

De 4 eksportkontrolregimerne, forhandler, hvilke produkter og teknologi, der skal være underlagt kontrol, og fastsætter lister over disse produkter. Der er tale om produkter, der udover en civil anvendelse kan anvendes til henholdsvis nukleare, kemiske og biologiske masseødelæggelsesvåben eller fremføringsmidler hertil samt konventionelle våben generelt.

For at implementere de beslutninger om produkter under kontrol, der træffes i de fire internationale eksportkontrolregimer, opdaterer EU-Kommissionen en kontrolliste ca. en gang årligt. Kontrollisten er offentliggjort på Erhvervsstyrelsens hjemmeside.

Med lovforslaget foreslås, at der kræves tilladelse til udførsel af dual-use produkter, der er opført på en kontrolliste tilsvarende som efter EU forordningen. Kontrollisten fastsættes og opdateres, således at den svarer til EU's kontrolliste over dual-use produkter. Med lovforslaget indføres et eksportkontrollsystem, der svarer til EU's dual-use forordning på de områder, der er relevante for Grønland.

Med lovforslaget foreslås videre en regulering af udførsel af uran- og thoriumholdige malme, svarende til den der gælder i lande som USA, Canada og Australien og EU. Efter lovforslaget kan Erhvervs- og vækstministeren fastsætte bestemmelser om krav om eksporttilladelse ved fastsatte gennemsnitskoncentrationer af uran og thorium, tilsvarende de bestemmelser om eksporttilladelser, der gælder i landene USA, Canada og Australien eller i EU. Efter EU forordningen stilles krav om eksporttilladelser for malm, hvis malmen har et thorium indhold på 10 pct. eller derover eller et uranindhold på 0,1 pct. eller derover.

Efter lovforslaget bemyndiges de grønlandske toldmyndigheder til at varetage opgaver med eksportkontrol og Finansdepartementet bemyndiges af erhvervs- og vækstministeren til at udpege de toldsteder, der er ansvarlige for behandlingen af udførselsangivelser for dual-use produkter.

Forhold til selvstyreloven

Efter selvstyreloven har selvstyret den lovgivende og udøvende magt inden for overtagne sagsområder. Grønlands Selvstyre overtog råstofområdet med Inatsisartutlov nr. 7. af 7. december 2009 om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor (råstofloven).

Tilladelser til forundersøgelser, efterforskning og udnyttelse af råstoffer i Grønland udstedes efter råstofloven. Aktiviteterne vedrørende uran og andre radioaktive stoffer skal foregå i overensstemmelse med de forpligtelser, der følger af folkeretlige aftaler og andre internationale regler, som til enhver tid er bindende for Kongeriget Danmark og omfatter Grønland.

Udnyttelse af uran og andre radioaktive stoffer vil således ske i overensstemmelse med Kongerigets ikke-spredningsforpligtelser i forhold til sikkerhedskontrol (safeguards), eksportkontrol, fysisk sikring samt øvrige, relevante internationale forpligtelser.

Fælleserklæringen om eksportkontrol af dual-use produkter udgør det politiske fundament for fremsættelse af dette lovforslag, efterfølgende administrative forskrifter, der udstedes i medfør af lovforslaget, samt etablering og implementering af de nødvendige administrative systemer for et eksportkontrollsystem i Grønland.

Fælleserklæringen om eksportkontrol afspejler den gældende kompetencefordeling mellem Danmark og Grønland samtidig med, at den beskriver arbejdsdelingen mellem Danmark og Grønland og de opgaver, der følger af behovet for at varetage rigets forpligtelser vedrørende eksportkontrol.

Fælleserklæring om eksportkontrol handler om at sikre Kongerigets Danmarks overholdelse af internationale forpligtelser om eksportkontrol af dual-use produkter.

Med vedtagelse af Lovforslaget kan Danmark og Grønland overholde internationale forpligtelser med hensyn til at uran fra Grønland udelukkende bruges til fredelige og civile formål. Lovforslaget med den indgåede samarbejdsaftale og Fælleserklæring bygger bro mellem grønlandsk kompetence på råstofområdet og retten til udnyttelse af råstoffer efter selvstyreloven og regeringens kompetence på udenrigs- sikkerheds- og forsvarsområdet.

Økonomiske konsekvenser for selvstyret

Der forventes ikke øgede udgifter for selvstyret som følge af forslaget. Der forventes alene at være tale om et beskedent antal ansøgninger årligt og dermed et beskedent træk på selvstyret administration i forbindelse med ansøgninger og skattestyrelsens kontrol af tilladelser ved udførsel.

Udgifter direkte forbundet med selvstyrets medvirken til myndighedsbehandling vil være dækket af adgang til refusion hos rettighedshavere i henhold til tilladelser meddelt efter råstofloven.

De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Fastsættelsen af det enkelte gebyr for en ansøgning er forbundet med meget stor usikkerhed, da dette vil afhænge af antallet af eventuelle ansøgninger. Der forventes dog alene at være tale om et beskedent antal ansøgninger årligt.

Høring

Lovforslaget har i 4 uger været lagt ud på selvstyrets høringsportal og har været sendt i høring til følgende:

Departementet for Finanser

Formandens Departement

Råstofdepartementet

Udenrigsdirektoratet

Departementet for Sundhed

Grønlandske Advokater

SIK

Grønlands Erhverv

ICC

KANUKOKA

Transparency Grønland

Kommuneqarfik Sermersooq

Kommune Kujalleq

Qeqqata Kommunia

Qaasuitsup Kommunia

Derudover har Erhvervsministeriet haft lovforslaget i en parallel høring hos danske myndigheder og organisationer.

Høringerne har ikke givet anledning til ændringer.

Indstilling

Naalakkersuisut skal på denne baggrund indstille, at Grønlands Selvstyre kan tiltræde Forslag om Lov for Grønland om kontrol med eksport af produkter med dobbelt anvendelse.